

Drs. A. Boers

PR No. 22-89

**RENTABILITEIT EN FINANCIERING VAN DE
FRUITTEELT IN NEDERLAND OVER 1989
(OOGST 1989/90)**

November 1991

**Landbouw-Economisch Instituut (LEI-DLO)
Afdeling Tuinbouw**

REFERAAT

RENTABILITEIT EN FINANCIERING VAN DE FRUITTEELT IN NEDERLAND OVER 1989 (OOGST 1989/90)

Boers, A.

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut (LEI-DLO), 1991

Periodieke Rapportage 22-89

ISSN 0921-4186

31 p., 7 tab., 15 bijl.

Deze publikatie geeft informatie over rentabiliteit, het inkomen, het financieringsgedrag en de vermogenspositie. De bedrijven hadden gemiddeld een verlies van f 59.400,- dat is 16% van de kosten (in 1988 -18%).

Het totaal gezinsinkomen bedroeg f 73.400,- per ondernemer (in 1988 f 65.300,-). Na aftrek van de persoonlijke belastingen en de premieheffing bleef er f 69.500,- over als besteedbaar inkomen voor gezin en bedrijf. De besparing bedroeg f 22.400,- per ondernemer.

Per bedrijf kwam f 81.600,- aan eigen middelen ter beschikking. Het vreemd vermogen nam toe met f 26.400,- zodat totaal f 108.000,- aan middelen ter beschikking kwam. Op leningen o/g werd f 13.400,- afgelost en de bruto-investeringen bedroegen f 58.400,- (waarvan f 44.100,- in plantopstanden).

De totale bezittingen bedroegen f 1.337.900,- per bedrijf, deze werden gemiddeld met 73% eigen vermogen gefinancierd.

In het rapport zijn de bedrijven gegroepeerd naar: geografische ligging en bedrijfsomvang.

Rentabiliteit/Inkomen/Financiering/Fruiteelt/Nederland

Overname van de inhoud toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Inhoud

	Blz.
1. OPZET EN METHODE VAN HET ONDERZOEK	5
1.1 Doel	5
1.2 De steekproef	5
1.3 Uitgangspunten voor het onderzoek	6
1.4 Omzetbelasting	7
1.5 Leeswijzer	7
2. KERNCIJFERS OVER DE BEDRIJFSUITKOMSTEN IN 1987 TOT EN MET 1989	9
Tabellen	
2.1 Enkele procentuele kengetallen bij de bedrijfsuitkomsten over 1987 tot en met 1989	9
2.2 De bedrijfsresultaten per bedrijf en per ondernemer in 1987 tot en met 1989	9
2.3 Kosten, opbrengsten en bedrijfsresultaat in gulden per ha pit- en steenvruchten	10
3. DE BEDRIJFSRESULTATEN, INKOMEN, BESTEDING EN BESPARING, HERKOMST EN BESTEDING VAN MIDDELEN EN DE BALANSEN IN 1987 TOT EN MET 1989	11
Tabellen	
3.1 De bedrijfsresultaten per bedrijf	11
3.2 Inkomen, gezinsbesteding en besparing per ondernemer	11
3.3 Herkomst en besteding van de middelen per bedrijf	12
3.4 Balansen per 31 december per bedrijf	12
BIJLAGEN	13
1. Grondgebruik over 1989	14
2. Arbeidsbezetting en energieverbruik over 1989	15
3. Bedrijfsresultaten over 1989	16
4. Spreiding van het netto-bedrijfsresultaat in procenten van de kosten	17
5. Arbeidsopbrengst, inkomen, gezinsbesteding en besparing in 1989	18
6a. Spreiding van de arbeidsopbrengst van de ondernemer	19
6b. Spreiding van het ondernemersinkomen van de ondernemer	20
6c. Spreiding van het totaal gezinsinkomen van de ondernemer	21
7. Spreiding van de besparing	22
8. Herkomst van de middelen	23
9. Besteding van de middelen	24
10. Spreiding van de bruto-investeringen	25
11. Balans per 31 december 1989	26

INHOUD (vervolg)

	Blz.
12. Samenstelling van het vreemde vermogen per 31 december 1989 en de vermogensvergelijking	27
13. Spreiding van het eigen vermogen in procenten van het totaalvermogen per 31 december 1989	28
14. Liquiditeiten, voorraad materialen e.d. en veldinventaris minus vreemd vermogen op korte termijn per 31 december 1989	29
15. Spreiding van de liquiditeiten, voorraad materialen e.d. en veldinventaris minus vreemd vermogen op korte termijn in procenten van de kosten	30

1. Opzet en methode van het onderzoek

1.1 Doel

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in het niveau en de ontwikkeling van de rentabiliteit, de inkomensvorming, het financieringsgedrag alsmede de vermogenspositie. Het onderzoek wordt uitgevoerd in acht takken van tuinbouw, te weten:

1. groenteteelt onder glas;
2. snijbloemen onder glas;
3. pot- en perkplantenteelt onder glas;
4. champignonteelt;
5. fruitteelt;
6. groenteteelt in de open grond;
7. bloembollenteelt;
8. boomkwekerij.

Van de onder 1 t/m 7 genoemde takken van tuinbouw worden ramingen van de rentabiliteit gemaakt die in de laatste maanden van het respectievelijke boekjaar of oogstjaar worden gepubliceerd. Deze ramingen worden gevolgd door "voorlopige cijfers" van de rentabiliteit die worden opgenomen in het: "Landbouw-Economisch Bericht". De cijfers in dit rapport hebben een definitief karakter. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de algemene opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en het bedrijfsleven jaarlijks de bedrijfseconomische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken.

1.2 De steekproef

De cijfers over de rentabiliteit en de financiering zijn gebaseerd op boekhoudingen die door het LEI zijn samengesteld van steekproefbedrijven.

De steekproeven ten behoeve van dit onderzoek worden regelmatig vernieuwd en tussentijds bijgesteld. De steekproef van de fruitteelt in Nederland dateert van het boekjaar 1985 en is met behulp van de gegevens van de Landbouwtelling 1989 bijgesteld.

De populatie - waaruit de steekproef voor de fruitteelt is samengesteld - heeft betrekking op bedrijven:

- a. waarvan de ondernemer een agrarisch hoofdberoep heeft;
- b. met een bedrijfsomvang van 16 nge 1) en meer;

1) De omvang van een agrarisch bedrijf en van de afzonderlijke produktierichtingen binnen een bedrijf kan worden uitgedrukt in nge (Nederlandse Grootte Eenheid). 1 nge is gelijk aan 1.000 bss. Onder bruto-standaard-saldi (bss) wordt verstaan de normatieve opbrengsten van een produkt minus de direct variabele kosten.

- c. waarvan 66 2/3% en meer van de nge betrekking heeft op pit- en steenvruchten.

Aan deze criteria voldeden - volgens Landbouwtelling 1989 - 1669 bedrijven. Om de verhouding tussen het aantal steekproefbedrijven en de betrouwbaarheid van de uitkomsten te begunstigen zijn de bedrijven van de populatie - dat is het totaal van de bedrijven waarvoor de steekproef representatief is - bemonsterd met verschillende steekproefpercentages 1).

- a. 3,3% voor bedrijven met 16- 50 sbe;
b. 4,4% voor bedrijven met 50-100 sbe;
c. 7,9% voor bedrijven met 100 nge en meer.

In het boekjaar 1989 konden 52 bedrijven in het onderzoek worden betrokken. Deze steekproefbedrijven vertegenwoordigen een populatie van 1.217 bedrijven met een oppervlakte pit- en steenvruchten van 13.436 ha. De landelijke oppervlakte met pit- en steenvruchten bedroeg in 1989 22.242 ha. Met dit onderzoek wordt hiervan 60% gerepresenteerd.

1.3 Uitgangspunten voor het onderzoek

Voor alle bedrijven is een bedrijfseconomische boekhouding samengesteld. Dit betekent dat:

- de arbeid van de ondernemers en de gezinsleden is gewaardeerd op CAO-basis inclusief het werkgeversaandeel in de sociale lasten.
De gecalculeerde arbeidskosten bedroegen per uur voor ondernemers f 30,80, voor mannelijke gezinsleden van 22 jaar en ouder afhankelijk van functiejaren f 26,40 - f 29,00, voor vrouwelijke gezinsleden van 22 jaar en ouder f 20,20, voor jeugdigen een evenredig lager bedrag;
- over het geïnvesteerde vermogen een rente is gecalculeerd van 7,0% met uitzondering van het vermogen dat in de grond is opgesloten waarvoor 2,5% is berekend. Het geïnvesteerde vermogen 2) is de som van de waarde van de grond; de economische boekwaarde van de dode en de levende inventaris; de normale behoefte aan vlottende middelen;
- de afschrijving op de slijtende duurzame produktiemiddelen is gebaseerd op de nieuwwaarde, waarbij rekening is gehouden met de economische levensduur en het waardeverloop van de objecten;
- de insteek kosten van vaste plantopstanden zijn onder de kosten opgenomen. Het grootste deel van dit bedrag is tegen-

-
- 1) De populatie waarop deze steekproef is gebaseerd is beschreven in LEI-Mededeling no. 342.
2) Inclusief de gehuurde objecten.

- geboekt onder de opbrengsten op de rekening "aanwas vaste plantopstanden". In de produktieve periode van de vaste plantopstanden wordt jaarlijks een afschrijving berekend;
- de waarde van de grond normatief is vastgesteld op basis van een actuele waarde die afhankelijk van het gebied, varieert van f 35.000,- tot f 45.000,- per ha;
 - de slijtende duurzame produktiemiddelen zijn gewaardeerd tegen boekwaarde op basis van de nieuwwaarde;
 - de woonhuizen zijn gewaardeerd tegen boekwaarde op basis van herbouwwaarde.

In de bedrijfseconomische boekhoudingen is geen rekening gehouden met:

- de vergoeding voor leiding en toezicht van de ondernemer. Dit kostenelement maakt derhalve deel uit van het netto-bedrijfsresultaat. Dit laatste mag dan ook niet worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst;
- de nog te betalen persoonlijke belasting en premieheffing.

1.4 Omzetbelasting

5% van de bedrijven heeft gekozen voor de "ondernemersregeling" in de zin van de wet op de omzetbelasting; dit betekent dat voor deze bedrijven de kosten, de opbrengsten, de investeringen en de waardering van de slijtende duurzame produktiemiddelen exclusief omzetbelasting zijn opgenomen. Voor de resterende bedrijven die onder de "Landbouwregeling" vallen is alles inclusief omzetbelasting opgenomen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste kengetallen opgenomen. Uitgebreidere gegevens met betrekking tot de bedrijfsuitkomsten zijn in hoofdstuk 3 vermeld. De gegevens hebben in beide hoofdstukken betrekking op het gemiddelde fruitbedrijf in Nederland in de periode 1987 tot en met 1989.

In de bijlagen 1 tot en met 15 zijn de bedrijfsuitkomsten meer gedetailleerd opgenomen. De cijfers hebben uitsluitend betrekking op het boekjaar 1989. De bedrijven zijn in voornoemde bijlagen onderscheiden naar geografische ligging en bedrijfsomvang.

2. Kerncijfers over de bedrijfsuitkomsten in 1987 tot en met 1989

Tabel 2.1 Enkele procentuele kengetallen bij de bedrijfsuitkomsten over 1987, tot en met 1989

Kengetallen	1987	1988	1989
Netto-bedrijfsresultaat per bedrijf			
als percentage van de kosten	-19	-18	-16
Percentage winstgevende bedrijven	11	7	6
Percentage ondernemers met positieve besparing	55	70	78
Eigen vermogen per bedrijf als percentage van totaal vermogen (solvabiliteit)	75	75	73
Liquiditeit op korte termijn als percentage van de kosten	43	41	47

Tabel 2.2 De bedrijfsresultaten per bedrijf en per ondernemer in 1987 tot en met 1989 (x 1000 gulden)

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven van de populatie	1260	1264	1217
Aantal ondernemers per bedrijf	1,30	1,28	1,32
Oppervlakte pit- en steenvruchten in are	1008	1034	1104
Bedrijfsresultaat per bedrijf			
Opbrengsten	269,7	282,2	320,3
Kosten	332,0	343,1	379,7
Netto-bedrijfsresultaat	-62,3	-60,9	-59,4
Inkomen en besparing per ondernemer			
Arbeidsopbrengst van de ondernemer	8,8	9,3	16,3
Totaal gezinsinkomen	62,9	65,3	73,4
Besteedbaar inkomen gezin en bedrijf	58,3	63,7	69,5
Gezinsbestedingen	43,8	45,2	47,1
Besparingen	14,5	18,5	22,4
Herkomst middelen per bedrijf			
Totaal van eigen middelen	60,7	75,7	81,6
Totaal van vreemde middelen	44,2	55,2	26,4
Totaal beschikbare middelen	104,9	130,9	108,0
Besteding middelen per bedrijf			
Aflossing leningen o/g	12,3	19,3	13,4
Bruto-investeringen	82,4	109,7	58,4
Mutaties in liquiditeiten	10,5	-2,9	36,8
Overige bestedingen	-0,3	4,8	-0,6
Totale besteding van middelen	104,9	130,9	108,0
Het eigen- en vreemd vermogen			
Eigen vermogen per einde boekjaar	932,2	972,4	976,2
Vreemd vermogen per einde boekjaar	302,5	332,3	361,7
Totaal vermogen per einde boekjaar	1.234,7	1.304,7	1.337,9

Tabel 2.3 Kosten, opbrengsten en bedrijfsresultaat in guldens per ha pit- en steenvruchten

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven	56	54	52
Oppervlakte pit- en steenvruchten in are	1008	1034	1104
Arbeidsbezetting in uren per ha pit- en steenvruchten	572	555	562
Bruto-investeringen per ha pit- en steenvruchten	8170	10610	5290
Kosten			
Arbeid	11350	11180	11690
Rente	4820	4490	4870
Afschrijvingen	4910	5120	5060
Materialen	4550	4670	4000
Afleveringskosten	2860	3160	3620
Overige kosten	<u>4440</u>	<u>4560</u>	<u>5160</u>
Totale kosten	32930	33180	34400
Opbrengsten			
Fruit	18230	17530	20830
Aanwas vaste plantopstand	5500	6060	4550
Overige opbrengsten	<u>3020</u>	<u>3700</u>	<u>3640</u>
Totale opbrengsten	26750	27290	29020
Netto-bedrijfsresultaat	-6180	-5890	-5380
Idem in procenten van de kosten	-19	-18	-16

3. De bedrijfsresultaten, inkomen, besteding en besparing, herkomst en besteding van middelen en de balansen in 1987 tot en met 1989

Tabel 3.1 De bedrijfsresultaten per bedrijf (x 1000 gld.)

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven	56	54	52
Oppervl. pit- en steenvruchten in are	1008	1034	1104
Arbeidsbezetting in mensjaren	3,30	3,27	3,55
Geïnvesteed vermogen per 1 januari	1092000	1111000	1197000
Kosten			
Arbeid	114,4	115,6	129,1
Rente	48,7	46,4	53,8
Afschrijvingen	49,5	52,9	55,8
Materialen	45,8	48,3	44,1
Afleveringskosten	28,9	32,7	40,0
Overige kosten	44,7	47,2	56,9
Totale kosten	332,0	343,1	379,7
Opbrengsten			
Fruit	183,7	181,3	229,9
Aanwas vaste plantopstand	55,5	62,7	49,9
Overige opbrengsten	30,5	38,2	40,5
Totale opbrengsten	269,7	282,2	320,3
Netto-bedrijfsresultaat	-62,3	-60,9	-59,4
Idem in procenten van de kosten	-19	-18	-16

Tabel 3.2 Inkomen, gezinsbesteding en besparing per ondernemer (x 1000 gld.)

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven	56	54	52
Aantal ondernemers	77	72	72
Netto-bedrijfsresultaat	-47,9	-47,7	-45,1
Arbeidsopbrengst van de ondernemer	8,8	9,3	16,3
Ondernemersinkomen	34,5	32,9	41,3
Gezinsinkomen uit het bedrijf	46,2	45,9	55,4
Totaal gezinsinkomen	62,9	65,3	73,4
Besteedbaar inkomen gezin en bedrijf	58,3	63,7	69,5
Totaal van gezinsbestedingen	43,8	45,2	47,1
Besparingen	14,5	18,5	22,4

Tabel 3.3 *Herkomst en besteding van de middelen per bedrijf (x 1000 gld.)*

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven	56	54	52
Herkomst			
Afschrijvingen	49,5	52,9	55,8
Besparingen	18,9	23,6	29,5
Totaal van afschrijvingen en besparingen	68,4	76,5	85,3
Overige mutaties in het eigen vermogen	-7,7	-0,8	-3,7
Totaal van eigen middelen	60,7	75,7	81,6
Nieuwe leningen o/g op lange termijn	47,5	45,4	34,6
Overige mutaties in het vreemde vermogen	-3,3	9,8	-8,2
Totaal van beschikbare middelen	104,9	130,9	108,0
Besteding			
Aflossingen op leningen o/g	12,3	19,3	13,4
Bruto-investeringen	82,4	109,7	58,4
Mutaties in materialen en vooruit-betaalde kosten	-5,5	-1,7	1,1
Netto-investeringen en beleggingen buiten het bedrijf	5,2	6,5	-1,7
Mutaties in liquiditeiten	10,5	-2,9	36,8
Totaal besteding van middelen	104,9	130,9	108,0

Tabel 3.4 *Balansen per 31 december per bedrijf (x 1000 gld)*

	1987	1988	1989
Aantal bedrijven	56	54	52
Activa			
Duurzame produktiemiddelen	876,9	944,7	932,6
Voorraad materialen	6,1	4,8	5,3
Liquiditeiten	157,8	157,1	196,1
Overige bezittingen	193,9	198,1	203,9
Totaal activa	1234,7	1304,7	1337,9
Passiva			
Vreemd vermogen op lange termijn	280,4	310,5	340,0
Vreemd vermogen op korte termijn	22,1	21,8	21,7
Totaal vreemd vermogen	302,5	332,3	361,7
Eigen vermogen	932,2	972,4	976,2
Totaal passiva	1234,7	1304,7	1337,9
Eigen vermogen in % van het totaal vermogen			
	75	75	73

BIJLAGEN 1 t/m 15

Bijlage I Grondgebruik over 1989 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal bedrijven in %	100	41	35	38	31	30
Aantal sbe	242	246	215	138	227	388
<hr/>						
Appelen	are	are	are	are	are	are
James Grieve	46	46	38	27	44	70
Cox's Orange Pippin	139	171	98	76	116	243
Golden Delicious	120	110	89	98	93	173
Goudreinette	72	70	75	29	56	143
Winston	10	15	2	6	16	9
Lombarts Calville	20	17	27	15	20	25
Laxton Superb	0	0	0	0	0	1
Benoni	10	15	11	12	12	6
Elstar	184	136	218	113	173	284
Gloster	41	42	29	17	41	72
Jonagold	149	131	167	63	159	247
Karmijn de Sonnaville	28	29	9	16	34	38
Overige appelrassen	<u>91</u>	<u>87</u>	<u>82</u>	<u>53</u>	<u>88</u>	<u>141</u>
Totaal appelen	910	869	845	525	85	1452
w.v. nog niet in volle prod.	362	262	369	188	321	625
Peren						
Conference	81	107	66	45	91	115
Beurre Hardy	11	20	4	3	11	21
Doyenne du Comice	51	65	42	24	69	65
Overige pererassen	<u>39</u>	<u>49</u>	<u>51</u>	<u>17</u>	<u>51</u>	<u>57</u>
Totaal peren	182	241	163	89	222	258
w.v. nog niet in volle prod.	41	53	38	31	43	52
Fruïmen	11	9	5	12	9	10
Morellen	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal ov. pit-en steenvr.	<u>12</u>	<u>9</u>	<u>5</u>	<u>16</u>	<u>9</u>	<u>10</u>
Tot. pit-en steenvruchten	1104	1119	1013	630	1083	1720
w.v. nog niet in volle prod.	410	315	407	232	365	681
Klein fruit	0	0	0	0	1	0
Overige tuinbouwprodukten	26	5	0	0	18	68
Akkerbouw en grasland	126	112	157	113	66	202
Braakland	<u>42</u>	<u>9</u>	<u>39</u>	<u>10</u>	<u>12</u>	<u>113</u>
Totaal beteelbaar	1298	1245	1209	753	1180	2103
Verhuurd aan derden	64	76	17	26	92	83
Erf, blijvende paden, enz.	<u>57</u>	<u>54</u>	<u>64</u>	<u>36</u>	<u>54</u>	<u>88</u>
Totaal kadastrale opp.	1419	1375	1290	815	1326	2274
waarvan eigendom	999	1073	1141	736	968	1363

Bijlage 2 Arbeidsbezetting en energieverbruik over 1989 (gemidd. per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers per bedrijf	1,32	1,30	1,39	1,18	1,12	1,69
Gemiddelde leeftijd van de ondernemer	47	47	47	50	49	44
Arbeidsbezetting in mensjaren:						
arbeid van de ondernemer	1,52	1,51	1,51	1,24	1,35	2,03
arbeid van de echtgenotes	0,31	0,20	0,37	0,23	0,33	0,39
arbeid van de overige gezinsleden	0,19	0,13	0,22	0,15	0,28	0,13
arbeid van vast personeel	0,18	0,11	0,20	0,00	0,07	0,52
arbeid van los personeel	<u>1,35</u>	<u>1,15</u>	<u>1,23</u>	<u>0,85</u>	<u>1,17</u>	<u>2,19</u>
Totale arbeidsbezetting	3,55	3,10	3,53	2,47	3,20	5,26
Energieverbruik:						
gas m3 x 1000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
petroleum lt x 1000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ov. olie lt x 1000	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,0
Totaal verbruik in k/cal x 1.000.000	2	2	2	2	2	1
Idem in joules x 1.000.000.000 (x 1000 KWH)	7 16,1	7 11,6	9 20,4	9 10,4	7 12,6	5 26,8

Bijlage 3 Bedrijfsresultaten over 1989 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Omzet in %	100	38	34	22	27	50
Geïnvesteed vermogen per begin van het boekjaar	1197000	1149000	1146000	673000	1115000	1939000
KOSTEN						
Afschrijving duurzame pro- duktiemiddelen	28140	27740	29220	18180	23350	45550
Afschrijving vaste plant- opstand	27700	32960	22870	14940	27940	43470
Huur en pacht	4320	3120	1650	860	3870	9130
Rente	53790	53330	55410	32630	49730	84540
Onderhoud	8680	6040	12270	5710	6030	15130
Elektriciteit	3060	2260	3780	1870	2400	5240
Gas	20	0	0	0	0	60
Overige energiekosten	110	120	160	170	130	20
Meststoffen	2570	2290	2650	1490	2020	4480
Zaad- plant- en pootgoed	18370	14210	17860	8830	11210	37680
Gewasbeschermingsmiddelen	15230	13780	14820	8410	14020	25050
Overige materialen	7950	6990	6990	4810	6950	12920
Veekosten	7880	14060	6150	5660	0	18720
Werk door derden	3750	2360	3680	1710	3990	6070
Afleveringskosten	39990	46620	41870	25170	44060	54460
Autokosten 1)	3470	3300	3640	2230	3050	5480
Arbeid ondernemers	80880	80040	80260	66470	72090	107980
Arbeid echtgenotes	10760	7020	12760	7880	11540	13570
Arbeid ov. gezinsleden	7730	5550	8770	6220	11730	5550
Arbeid personeel	29760	23720	29530	13610	21130	58880
Overige kosten	25630	20620	30550	16920	24760	37420
TOTAAL	379790	366130	84890	243770	340000	591400
minus subsidie loon	50	0	0	0	0	160
TOTALE KOSTEN	379740	366130	84890	243770	340000	591240
OPBRENGSTEN						
Groenten	3650	0	0	0	640	11270
Fruit	229930	233020	227700	143410	220740	348100
Boomkwekerij	2190	1340	0	0	1630	5500
Akkerbouw en veeteelt	13320	20610	10350	9860	780	30480
Overige opbrengsten	21390	6810	33790	9780	15900	41600
Aanwas vaste plantopstand	50190	43620	37300	22920	46000	88740
Aanwas boomkwekerij	-320	470	0	0	-620	-420
TOTALE OPBRENGSTEN	320350	305870	309140	185970	285070	525270
NETTO-BEDRIJFSRESULTAAT	-59390	-60260	-75750	-57800	-54930	-65970
in % van de kosten	-16	-16	-20	-24	-16	-11
in % van het geïn. verm.	-5	-5	-7	-9	-5	-3
Arbeidsopbr. per mensjaar	19650	18070	15740	14720	19220	22830

1) Exclusief afschrijving en rente.

Bijlage 4 Spreiding van het netto-bedrijfsresultaat in procenten van de kosten - rentabiliteit - in 1989 (aantal bedrijven per rentabiliteitsklasse in procenten)

	Alle be- drijf- ven	Waarvan bedrij- ven gelegen in:		Indeling naar be- drijfsomvang op basis van sbe		
		West- Neder- land	Midden- Neder- land	70- 190 sbe	190- 270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Rentabiliteitsklasse	%	%	%	%	%	%
Negatief						
40 en meer	5	6	7	13	-	-
40 - 30	16	17	18	26	12	6
30 - 20	25	25	29	31	24	19
20 - 10	31	29	30	25	32	39
10 - 0	17	18	16	5	20	29
Totaal verliesgevend	94	95	100	100	88	93
Positief						
0 - 10	3	-	-	-	6	4
10 - 20	2	5	-	-	6	-
20 en meer	1	-	-	-	-	3
Totaal winstgevend	6	5	-	-	12	7
	100	100	100	100	100	100
Netto-bedrijfsresultaat in % van de kosten (ongewogen gemiddelde)						
Standaardfout	-19	-20	-22	-27	-15	-11
	2,2	3,2	3,3	3,4	3,2	3,8

Bijlage 5 Arbeidsopbrengst, inkomen, gezinsbesteding en besparing in 1989 (gemiddeld per ondernemer)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
Netto-bedrijfsresultaat	-45060	-46300	-54520	-48980	-49050	-38950
Handenarbeid v.d. ondern.	61360	61490	57770	56330	64380	63760
Arbeidsopb. v.d. ondern.	16300	15190	3250	7350	15330	24810
Berekende rente +	40820	40960	39880	27650	44410	49910
Ontvangen rente +	120	200	70	130	180	80
Betaalde rente -	16860	16510	17030	8810	18130	23040
Financiëringskosten -	430	450	450	490	400	400
Saldo	23650	24200	22470	18480	26060	26550
Rentesubsidie	1380	420	1640	890	1670	1620
Ondernemersinkomen	41340	39810	27360	26720	43060	52980
Handenarbeid echtgenote	8160	5400	9180	6680	10300	8010
Handenarb. ov. gezinsleden	5870	4260	6320	5260	10480	3280
Tot. handenarb. gezinsl.	14030	9660	15500	11940	20780	11290
Gezinsinkomen uit bedrijf	55370	49470	42860	38660	63840	64270
Inkomen buiten het bedrijf	18000	22850	15430	19600	18420	16320
Totaal gezinsinkomen	73370	72320	58290	58260	82260	80590
Af: ontv./bet. WIR-premie	-350	-850	0	-90	-510	-470
Persoonlijke belastingen	-780	510	-1900	280	1710	-3400
Premies voor volksverz.	4990	5210	6600	2960	7930	4780
Tot. v. belast. en premies	3860	4870	4700	3150	9130	910
Besteedb. ink.gezin en bedr.	69510	67450	53590	55110	73130	79680
Af: premie vrijw. verz.	3540	3220	3690	2810	3680	4090
Betaald loon gezinsleden	950	920	590	120	2540	600
Overige gezinsbestedingen	42650	40970	41990	38670	44270	45030
Totaal van gezinsbest.	47140	45110	46270	41600	50490	49720
Besparing incl. WIR-premie	22380	22340	7330	13510	22640	29960
Besparing excl. WIR-premie	22030	21490	7330	13430	22120	29490
Spec. v/h ink. buiten bedr.						
Positief						
Huurwaarde woning(en)	8110	7660	8840	8220	7250	8580
Huren buiten bedrijf	540	0	390	0	1050	680
Rente buiten bedrijf	2590	2550	2280	2900	2230	2560
Uitkering volksverzekeringen	4250	3640	4690	5030	3300	4210
Inkomen uit arbeid	6740	10890	5690	7470	8070	5210
Overige baten	980	1380	290	950	940	1040
Totaal positief	23210	26120	22180	24570	22840	22280
Negatief						
Afschrijving woning(en)	2870	2550	3010	2740	2740	3060
Onderhoud, verzekering en grondlasten woning(en)	1160	550	2120	1900	700	810
Rente privé-leningen	1180	140	1610	330	950	2070
Overige lasten	10	30	0	0	30	10
Totaal negatief	5210	3270	6740	4970	4430	5960
Inkomen buiten bedrijf	18000	22850	15440	19600	18410	16320

Bijlage 4 Spreiding van het netto-bedrijfsresultaat in procenten van de kosten - rentabiliteit - in 1989 (aantal bedrijven per rentabiliteitsklasse in procenten)

	Alle bedrijven	Waarvan bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfsomvang op basis van sbe		
		West-Nederland	Midden-Nederland	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Rentabiliteitsklasse	%	%	%	%	%	%
Negatief						
40 en meer	5	6	7	13	-	-
40 - 30	16	17	18	26	12	6
30 - 20	25	25	29	31	24	19
20 - 10	31	29	30	25	32	39
10 - 0	17	18	16	5	20	29
Totaal verliesgevend	94	95	100	100	88	93
Positief						
0 - 10	3	-	-	-	6	4
10 - 20	2	5	-	-	6	-
20 en meer	1	-	-	-	-	3
Totaal winstgevend	6	5	-	-	12	7
	100	100	100	100	100	100
Netto-bedrijfsresultaat in % van de kosten (ongewogen gemiddelde)						
Standaardfout	-19	-20	-22	-27	-15	-11
	2,2	3,2	3,3	3,4	3,2	3,8

Bijlage 5 Arbeidsopbrengst, inkomen, gezinsbesteding en besparing in 1989 (gemiddeld per ondernemer)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
Netto-bedrijfsresultaat	-45060	-46300	-54520	-48980	-49050	-38950
Handenarbeid v.d. ondern.	61360	61490	57770	56330	64380	63760
Arbeidsopb. v.d. ondern.	16300	15190	3250	7350	15330	24810
Berekende rente +	40820	40960	39880	27650	44410	49910
Ontvangen rente +	120	200	70	130	180	80
Betaalde rente -	16860	16510	17030	8810	18130	23040
Financiëringskosten -	430	450	450	490	400	400
Saldo	23650	24200	22470	18480	26060	26550
Rentesubsidie	1380	420	1640	890	1670	1620
Ondernemersinkomen	41340	39810	27360	26720	43060	52980
Handenarbeid echtgenote	8160	5400	9180	6680	10300	8010
Handenarb. ov. gezinsleden	5870	4260	6320	5260	10480	3280
Tot. handenarb. gezinsl.	14030	9660	15500	11940	20780	11290
Gezinsinkomen uit bedrijf	55370	49470	42860	38660	63840	64270
Inkomen buiten het bedrijf	18000	22850	15430	19600	18420	16320
Totaal gezinsinkomen	73370	72320	58290	58260	82260	80590
Af: ontv./bet. WIR-premie	-350	-850	0	-90	-510	-470
Persoonlijke belastingen	-780	510	-1900	280	1710	-3400
Premies voor volksverz.	4990	5210	6600	2960	7930	4780
Tot. v. belast. en premies	3860	4870	4700	3150	9130	910
Besteedb. ink. gezin en bedr.	69510	67450	53590	55110	73130	79680
Af: premie vrijw. verz.	3540	3220	3690	2810	3680	4090
Betaald loon gezinsleden	950	920	590	120	2540	600
Overige gezinsbestedingen	42650	40970	41990	38670	44270	45030
Totaal van gezinsbest.	47140	45110	46270	41600	50490	49720
Besparing incl. WIR-premie	22380	22340	7330	13510	22640	29960
Besparing excl. WIR-premie	22030	21490	7330	13430	22120	29490
Spec. v/h ink. buiten bedr.						
Positief						
Huurwaarde woning(en)	8110	7660	8840	8220	7250	8580
Huren buiten bedrijf	540	0	390	0	1050	680
Rente buiten bedrijf	2590	2550	2280	2900	2230	2560
Uitkering volksverzekeringen	4250	3640	4690	5030	3300	4210
Inkomen uit arbeid	6740	10890	5690	7470	8070	5210
Overige baten	980	1380	290	950	940	1040
Totaal positief	23210	26120	22180	24570	22840	22280
Negatief						
Afschrijving woning(en)	2870	2550	3010	2740	2740	3060
Onderhoud, verzekering en grondlasten woning(en)	1160	550	2120	1900	700	810
Rente privé-leningen	1180	140	1610	330	950	2070
Overige lasten	10	30	0	0	30	10
Totaal negatief	5210	3270	6740	4970	4430	5960
Inkomen buiten bedrijf	18000	22850	15440	19600	18410	16320

Bijlage 6A Spreiding van de arbeidsopbrengst van de ondernemer (aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle bedrijven	Waarvan bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfsomvang op basis van sbe		
		West-Nederland	Midden-Nederland	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
	%	%	%	%	%	%
Negatief						
f 60.000,- en meer	4	3	5	5	5	2
f 60.000,- tot f 45.000,-	-	-	-	-	-	-
f 45.000,- tot f 30.000,-	1	3	-	-	-	3
f 30.000,- tot f 15.000,-	9	12	11	6	11	10
f 15.000,- tot f 0,-	10	4	19	10	-	17
Totaal negatief	24	22	35	21	16	32
Positief						
f 0,- tot f 15.000,-	31	33	39	45	32	18
f 15.000,- tot f 30.000,-	17	14	14	19	22	13
f 30.000,- tot f 45.000,-	9	10	5	11	15	4
f 45.000,- tot f 60.000,-	11	10	4	-	5	23
f 60.000,- tot f 90.000,-	6	7	3	4	5	8
f 90.000,- tot f 120.000,-	1	4	-	-	5	-
f 120.000,- en meer	1	-	-	-	-	2
Totaal positief	76	78	65	79	84	68
	100	100	100	100	100	100

Bijlage 6B Spreiding van het ondernemersinkomen van de ondernemer (aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle be- drij- ven	Waarvan bedrij- ven gelegen in:		Indeling naar be- drijfsomvang op basis van sbe		
		West- Neder- land	Midden- Neder- land	70- 190 sbe	190- 270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
	%	%	%	%	%	%
Negatief						
f 30.000,- en meer	4	3	5	5	5	2
f 30.000,- tot f 15.000,-	2	5	-	6	-	-
f 15.000,- tot f 0,-	4	-	10	-	-	10
Totaal negatief	10	8	15	11	5	12
Positief						
f 0,- tot f 15.000,-	8	4	17	11	5	6
f 15.000,- tot f 30.000,-	31	40	24	37	22	32
f 30.000,- tot f 45.000,-	12	12	15	17	18	4
f 45.000,- tot f 60.000,-	12	15	12	8	23	7
f 60.000,- tot f 90.000,-	21	11	12	10	22	31
f 90.000,- tot f 120.000,-	3	4	5	6	-	4
f 120.000,- en meer	3	6	-	-	5	4
Totaal positief	90	92	85	89	95	88
	100	100	100	100	100	100

Bijlage 6C Spreiding van het totaal gezinsinkomen van de ondernemer (aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

	Alle be- drij- ven	Waarvan bedrij- ven gelegen in:		Indeling naar be- drijfsomvang op basis van sbe		
		West- Neder- land	Midden- Neder- land	70- 190 sbe	190- 270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
	%	%	%	%	%	%
Negatief						
f 15.000,- tot f 0,-	0,-	1	4	-	-	5
Totaal negatief		1	4	-	-	5
Positief						
f 0,- tot f 15.000,-		4	5	6	-	6
f 15.000,- tot f 30.000,-		12	4	20	17	15
f 30.000,- tot f 45.000,-		17	26	17	28	7
f 45.000,- tot f 60.000,-		14	7	18	15	18
f 60.000,- tot f 90.000,-		18	14	18	11	15
f 90.000,- tot f 120.000,-		25	31	16	18	23
f 120.000,- en meer		9	9	5	5	16
Totaal positief		99	96	100	100	100
		100	100	100	100	100

Bijlage 7 Spreiding van de besparing (aantal ondernemers per besparingsklasse in procenten)

	Alle be- drij- ven	Waarvan bedrij- ven gelegen in:		Indeling naar be- drijfsomvang op basis van sbe		
		West- Neder- land	Midden- Neder- land	70- 190 sbe	190- 270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aantal ondernemers	72	29	25	19	18	35
	%	%	%	%	%	%
Negatief						
f 60.000,- en meer	6	3	10	-	5	12
f 60.000,- tot f 45.000,-	-	-	-	-	-	-
f 45.000,- tot f 30.000,-	5	4	7	4	-	9
f 30.000,- tot f 15.000,-	4	5	5	11	-	-
f 15.000,- tot f 0,-	7	13	5	17	5	-
Totaal negatief	22	25	27	32	11	21
Positief						
f 0,- tot f 15.000,-	16	3	29	17	16	15
f 15.000,- tot f 30.000,-	25	31	18	22	27	25
f 30.000,- tot f 45.000,-	9	12	13	10	23	-
f 45.000,- tot f 60.000,-	13	12	5	19	12	7
f 60.000,- en meer	15	17	8	-	11	32
Totaal positief	78	75	73	68	89	79
	100	100	100	100	100	100

Bijlage 8 Herkomst van de middelen (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Afschrijving duurzame produktiemiddelen	28140	27740	29220	18180	23350	45550
Afschrijving vaste plantop.	27700	32960	22870	14950	27930	43480
Totaal van afschrijvingen	55840	60700	52090	33130	51280	89030
Besparingen	29490	29080	10180	15940	25350	50750
Totaal van afschrijvingen en besparingen	85330	89780	62270	49070	76630	139780
Erfenissen en schenkingen	1290	670	40	6830	-2040	-2250
Boekwinsten of -verliezen bij desinvesteringen	-4690	-3710	-390	-2590	-5960	-6020
Koerswinsten of -verliezen op effecten	1280	2670	0	0	3420	700
Betaalde premie levensver- zekering en dergelijke	-1770	-1030	-2450	-1120	-1480	-2890
Vermogenssubsidies: - ha-bijdrage vorstschade	150	0	0	380	0	0
Totaal van vermogenssubs.	150	0	0	380	0	-10
Totaal van eigen middelen	81590	88380	59470	52570	70570	129320
Nieuwe leningen o/g op lange termijn	34610	22950	24910	5250	22500	83870
Mutaties van kredieten van banken op lange termijn	-7170	-6840	-4790	-290	2130	-25310
Totaal op lange termijn	27440	16110	20120	4960	24630	58560
Mutaties in vr. vermogen op korte termijn	-1060	2200	-870	-540	-840	-1940
Totaal van vreemde middelen	26380	18310	19250	4420	23790	56620
Totaal beschikbare midd.	107970	106690	78720	56990	94360	185940

Bijlage 9 Besteding van de middelen (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrijf- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Aflossingen op leningen o/g	13380	12310	15560	6960	11050	23820
Bruto investeringen in:						
- grond (in exploitatie)	-3980	5120	-10680	-9230	130	-1580
- bedrijfsgebouwen	410	380	0	0	1310	0
- verwarmingsinstallaties	80	0	0	0	0	280
- overige installaties	4030	4850	5570	1910	3660	7060
- machines en werktuigen	10670	11670	11920	8900	11140	12430
- plantopstanden	44110	37540	34960	19320	38690	80800
- boomkwekerij	-320	470	0	0	-620	-430
- vee	840	1020	1190	1100	0	1360
- betaling op lopende investering	-350	60	-1070	-920	0	0
- overige inventaris	2900	4190	710	1170	2320	5690
Bruto-investeringen	58390	65300	42600	22250	56630	105610
Materialen	1260	2040	230	2190	-210	1590
Vooruitbetaalde kosten	-210	-300	-20	-370	-300	90
Totaal ov. prod. middelen	1050	1740	210	1820	-510	1680
Woningen	-1610	1970	-4190	-2900	2190	-3890
Deelname veiling e.d.	210	10	640	170	10	450
Leningen u/g	-20	0	0	-50	0	0
Overige beleggingen	-230	-260	550	30	-520	-220
Netto-investeringen en be- leggingen buiten het bedrijf	-1650	1720	-3000	-2750	1680	-3660
Voorraad produkt	17340	25380	13040	15470	30380	6360
Vorderingen	-110	-6550	-1940	3220	-11140	6970
Effecten	-6420	-15760	0	0	2290	-24120
Spaarrekeningen	-28830	22840	12200	8440	11990	71670
Kas, bank en postgiro	-2840	-290	50	1580	-8710	-2390
Totaal van mutaties en liquiditeiten	36800	25620	23350	28710	25510	58490
Totaal bestedingen van middelen	107970	106690	78720	56990	94360	185940

N.B. Onder bruto-investeringen moet worden verstaan: aankopen minus verkopen tegen boekwaarde.

Bijlage 10 Spreiding van de bruto-investeringen (aantal bedrijven per investeringsklasse in procenten)

	Alle be- drij- ven	Waarvan bedrij- ven gelegen in:		Indeling naar be- drijfsomvang op basis van sbe		
		West- Neder- land	Midden- Neder- land	70- 190 sbe	190- 270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Investeringsklasse	%	%	%	%	%	%
Negatief	8	6	7	13	-	9
Positief						
f 0,- - f 10.000,-	8	6	7	20	-	-
f 10.000,- - f 20.000,-	9	6	18	13	12	-
f 20.000,- - f 40.000,-	17	22	13	23	26	-
f 40.000,- - f 80.000,-	36	38	38	24	44	44
f 80.000,- - f 150.000,-	14	14	14	7	18	21
f 150.000,- - f 250.000,-	6	5	3	-	-	19
f 250.000,- en meer	2	3	-	-	-	7
	100	100	100	100	100	100

Bijlage 11 Balans per 31 december 1989 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Boekw. slijtende duurzame prod. midd. in % van de nieuwwaarde per begin van						
het boekjaar	26	32	25	25	26	26
Idem per einde boekjaar	24	30	23	23	25	24
Duurz. prod. middelen:						
Grond (in exploitatie)	393930	427060	444990	258410	389820	568440
Bedrijfsgebouwen	80930	102100	80320	51170	67280	132290
Glasopstanden	410	0	1170	0	1320	0
Verwarmingsinstallaties	120	0	80	70	0	300
Overige installaties	21910	17880	35490	11630	20110	36670
Machines en werktuigen	54780	57190	56710	35720	51350	82230
Plantopstanden	347060	315120	327980	184920	326670	571640
Boomkwekerij	2720	1770	0	0	2220	6640
Vee	2420	3050	3350	3090	0	4060
Bet. op lop. investeringen	20	60	0	60	0	0
Overige inventaris	28340	26130	23310	20850	20550	45690
Totaal	932640	950360	973400	565920	879320	1447960
Ov. produktiemiddelen						
Voorraad materialen	5060	5210	1720	3740	1750	10120
Vooruitbetaalde kosten	200	450	0	140	110	360
Totaal	5260	5660	1720	3880	1860	10480
Liquiditeiten:						
Voorraad produkt	90260	82800	102930	49510	91490	140220
Vorderingen	14200	12430	3470	7220	2550	34890
Effecten	9900	17730	1210	190	20030	11730
Spaarrekeningen e.d.	67350	68240	52080	62460	33810	107800
Kas, lop.rek.banken/giro	14420	19860	7710	19240	8520	14380
Totaal	196130	201060	167400	138620	156400	309020
Overige bezittingen						
Woningen	186450	166330	205250	158750	153330	55140
Deelname veiling e.d.	3410	350	5740	1880	2240	6510
Leningen u/g	4210	0	11930	10180	10	1010
Diversen	9840	11310	8710	9160	8310	12260
Totaal	203910	177990	231630	179970	163890	274920
Totaal activa	1337940	1335070	1374150	888390	1201470	2042380
Passiva						
Vreemd vermogen	367700	330520	366430	168160	334200	633000
Eigen vermogen	976240	1004550	1007720	720230	867270	1409380
Totaal passiva	1337940	1335070	1374150	888390	1201470	2042380
Eigen vermogen in % van het totaal vermogen						
	73	75	73	81	72	69

Bijlage 12 Samenstelling van het vreemde vermogen per 31 december 1989 en de vermogensvergelijking (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Vr. vermogen op lange term.						
Leningen van Rabobanken	253280	228920	236800	83620	234220	485950
Leningen van ov. banken	8700	0	20190	18590	0	5170
Leningen van familieleden	28000	28020	32600	25050	25710	34030
Leningen van ov. partic.	4740	5170	7500	2440	3740	8670
Kredieten Rabobanken	32910	35800	31850	20250	35480	46170
Overig	12370	14110	17900	9720	10670	17450
Totaal	340000	312020	346840	159670	309820	597440
Vr. verm. op korte term.						
Te bet. omzet- en loonbel.	2660	2450	2190	740	1820	5920
Te betalen kosten	13140	13320	11350	7260	10940	22770
Te betalen investeringen	680	1390	0	0	1500	700
Overig	5220	1340	6050	490	10120	6170
Totaal	21700	18500	19590	8490	24380	35560
Tot. vreemd vermogen	361700	330520	366430	168160	334200	633000
Vr.verm.in % v/h tot. verm.	27	25	27	19	28	31
Vermogensvergelijking						
Eigen verm. per 31-12-88	983920	1016760	1030960	712390	890000	1421130
Corr.o/d balans 31-12-88	280	-550	3660	-830	-80	2040
Herw. a.g.v.prijswijziging	-33710	-39340	-34280	-10780	-41940	-54090
Eigen verm. per 1-01-89	950490	976870	1000340	700780	847980	1369080
Mut. eigen verm. in 1989	25750	27680	7380	19440	19290	40290
Eigen vermogen per 31 december 1989	976240	1004550	1007720	720220	867270	1409370

Bijlage 13 Spreiding van het eigen vermogen in procenten van het totaalvermogen - solvabiliteit - per 31 december 1989 (aantal bedrijven per solvabiliteitsklasse in procenten)

	Alle bedrijven	Waarvan bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfsomvang op basis van sbe		
		West-Nederland	Midden-Nederland	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Solvabiliteitsklasse	%	%	%	%	%	%
0 - 10	-	-	-	-	-	-
10 - 20	-	-	-	-	-	-
20 - 30	2	-	-	-	-	6
30 - 40	4	-	5	-	6	6
40 - 50	7	5	10	7	12	3
50 - 60	17	20	14	11	8	33
60 - 70	14	15	12	13	18	12
70 - 80	12	16	13	7	18	13
80 - 90	23	24	23	29	26	13
90 - 100	21	20	23	33	12	14
	100	100	100	100	100	100
Eigen vermogen in % van het totaalvermogen (ongewogen gemiddelde)	72	75	73	79	71	65
Standaardfout	2,7	3,7	4,9	4,4	4,7	4,6

Bijlage 14 Liquiditeiten, voorraad materialen e.d. en veldinventaris minus vreemd vermogen op korte termijn per 31-12-89 (gemiddeld per bedrijf)

	Alle bedrij- ven	W.v. bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfs- omvang op basis van sbe		
		West- Ned.	Midden- Ned.	70-190 sbe	190-270 sbe	270 sbe en meer
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Kas, lop. rekeningen banken en postgiro	14420	19850	7700	19240	8530	14380
Spaarrekeningen e.d.	67350	68240	52080	62460	33810	107800
Effecten	9900	17730	1210	190	20030	11730
Voorraad produkt en vorderingen	104470	95240	106400	56730	94040	175110
Voorr. materialen e.d.	<u>5260</u>	<u>5660</u>	<u>1730</u>	<u>3880</u>	<u>1850</u>	<u>10490</u>
A. Totaal	201400	206720	169120	142500	158260	319510
Te betalen omzet- en loonbelasting	2660	2450	2190	740	1820	5920
Te betalen kosten	13140	13320	11350	7260	10940	22770
Te betalen investeringen	680	1390	0	0	1500	700
Overig kort krediet	<u>5220</u>	<u>1350</u>	<u>6060</u>	<u>490</u>	<u>10120</u>	<u>6180</u>
B. Totaal vreemd ver- mogen op korte termijn	<u>21700</u>	<u>18510</u>	<u>19600</u>	<u>8490</u>	<u>24380</u>	<u>35570</u>
Saldo (A minus B)	179700	188210	149520	134010	133880	283940
id. in % v/d kosten	47	51	39	55	39	48

Bijlage 15 Spreiding van de liquiditeiten, voorraad materialen e.d. minus vreemd vermogen op korte termijn in procenten van de kosten (aantal bedrijven per liquiditeitsklasse in procenten)

	Alle bedrijven	Waarvan bedrijven gelegen in:		Indeling naar bedrijfsomvang op basis van sbe		
		West-Nederland	Midden-Nederland	70-190 sbe	190-270 sbe	270 e.m.
Aantal bedrijven	52	21	17	16	16	20
Liquiditeitsklasse	%	%	%	%	%	%
Negatief	2	5	-	-	6	-
Positief						
0 - 10% van de jaarkosten	5	4	-	-	12	6
10 - 30% van de jaarkosten	39	46	46	51	32	31
30 - 50% van de jaarkosten	25	27	21	13	20	43
50 - 70% van de jaarkosten	16	5	33	18	24	7
70% en meer van de jaarkosten	13	13	-	18	6	13
Totaal positief	100	100	100	100	100	100

In de reeks "Periodieke Rapportage" zijn op dit gebied verschenen:

- No. 23-89 Rentabiliteit en financiering van de boomkwekerij in Nederland over 1989/90
- No. 22-88 Rentabiliteit en financiering van de fruitteelt in Nederland over 1988 (oogst 1988/89)
- No. 18-89 Rentabiliteit en financiering van de groenteteelt onder glas in Nederland over 1989
- No. 20-89 Rentabiliteit en financiering van de champignonteelt in Nederland over 1989
- No. 17-89 Rentabiliteit en financiering van de snijbloemeteelt onder glas in Nederland over 1989
- No. 16-89 Rentabiliteit en financiering van de pot- en perkplantenteelt onder glas in Nederland over 1989
- No. 15-89 Rentabiliteit en financiering van de tuinbouw onder glas in Nederland over 1989
- No. 19-89 Rentabiliteit en financiering van de groenteteelt in de open grond in Nederland over 1989 (oogst 1989/90)
- No. 21-89 Rentabiliteit en financiering van de bloembollenteelt in Nederland over 1989
- No. 26-90 Raming van de bedrijfsuitkomsten in 1990 van de bedrijven met groenteteelt in de open grond, fruitteelt- en bloembollenbedrijven
- No. 24-90 Raming van de bedrijfsuitkomsten in 1990 van de glas-tuinbouw- en champignonbedrijven